

Anmeldelser: Efter 6,500 forestillinger – bl.a. i 10 år i eget teater som den længst kørende forestilling i Danmark nogensinde – er showet endnu ikke blevet anmeldt i danske medier. De amerikanske anmeldelser – fra N.Y. Times til L.A. Times – kan ses på showets hjemmesider. Nærmest den danske virkelighed kommer nok Norge, hvor medierne beskrev showets positive effekt på nynazister i skolerne.

Ingen svart-hvit forestilling

Af Håkon Harket, forfatter og Søren Kirkegårdsforsker

Jacob Holdts antirasistiske sjokkterapi burde komme hele folket til gode.

Når du kommer ut i den andre enden av Jacob Holdts amerikanske forestilling, går du ikke ut i lyset. Det skyldes ikke at klokken nærmer seg midnatt og at dagslyset for lengst har tatt kvelden. Det skyldes at du har tilbragt et uvisst antall timer i selskap med nattsvarte fordommer. Du kom nok frivillig, men forstår snart at du i virkeligheten er tvangsinnlagt med diagnosen "rasist" hos en terapeut som kjenner fluktveiene før du søker dem.

Han er kommet tilbake til Oslo nå. I grevens tid, kunne man være fristet til å si. Lenge trodde han at det ikke hadde noen hensikt å vise bildene i Europa. Det er amerikanske bilder, men det var aldri anti-Amerika Jacob Holdt hadde på hjertet. Og da han erfarte at det var "de andres" rasisme vi skandinaver fikk øye på i hans dystre epos på slutten av 70-tallet, pakket han nok en gang Amerika-kofferten og flyttet det hele over dit, hvor han siden har turnert med sitt sokratiske show. Så måtte han allikevel tilbake for å tematisere vår egen rasisme.

I et samfunn hvor rasehatets virus har fått herje i generasjoner, går ingen fri av smitten. Heller ikke de liberale. Vi liberale. Når Holdt eksponerer det stupide raseriet hos den hvite underklassen, kjenner du ditt eget raseri i maven. Og dermed avsløres den liberale rasisten i ditt indre. Vi gjør de støyende rasistene til syndebukker for vår egen fremmedfrykt og arroganse, mens vi opplever den svarte fortvilelsens skrik til kunst og underholdning. Det er en underlig opplevelse. Bildene og musikken går i kroppen på deg, mens du har et svare strev med å polimisere mot teksten "Repressiv toleranse", "strukturell vold", er ikke dette et velkjent tungemål? Venstrelitani og maktspråk. Det er nettopp det som er hensikten. Terapeuten stenger de intellektuelle fluktrutene, mens han bombarderer deg med inntrykk som leder deg lukt inn i rasismen. Som publikummer blir man undertrykt av bilder, tekst og undertekst hvor "de andre" fører ordet mens du sitter fastlåst i skammen.

Påtrengende aktuell

Dersom det finnes en vei ut av rasismen, er det Jacob Holdts påstand at den går gjrinom innsikt i egen rasisme. Derfor er hans amerikanske beretning også så påtrengende aktuell for oss. Men rasismedebatten har vært preget av gjensidig sjikane og forsøk på å sirkle inn de egentlige smittekildene, lærer Holdt oss å ta i begrepet uten tang; Ta det med ro. Vi er rasister. Alle sammen.

Det er ikke der skillet går. Skillet går mellom dem som vil yte motstand mot egen fremmedfrykt ved å åpne sine hjem og sinn for møtet med fremmede, og dem som velger å gi seg hen til rasismens sorte messe. Og begge talsmenn fører ordet i de fleste av oss, ikke så ofte i avisspaltene og på torvet, kanskje, men i det stille liv på kammerset.

Rasismen er kommet for å bli. Derfor blir det avgjørende at vi lærer oss å leve med den som den sykdommen den er. Utlendingsdirektoratet gjør klokt i å hente Jacob Holdt tilbake og tvangsinnlegge det norske folk på hans divan. Vi vet at det finnes et livstruende virus i omløp som vi alle er smittet av. Det finnes neppe noen bedre vaksine enn en aften med Jacob Holdt. Skulle det være noen som stritter imot, kan vi jo bare fortelle dem at det ikke er noe å være redd for. Husk, de gjør det i Amerika.

APOLITICAL INTELLECTUALS

One day

**the apolitical intellectuals
of my country
will be interrogated
by the simplest of our people.
They will be asked what they did
when their nation died out
slowly, like a sweet fire,
small and alone.
No one will be
about their dress,
their long lunch breaks,
no one will want to know
about their sterile sterile combats
with "the idea of the nothing"
no one will care about
their higher financial learning.
They won't be questioned
on Greek mythology,
or regarding their self-disgust
when someone within them
begins to die
the coward's death.
They'll be asked nothing
about their absurd justifications,
born in the shadow
of the total lie.
On that day
the simple men will come.
Those who had no place
in the books and poems
of the apolitical intellectuals,
but daily delivered their milk,
those who mended their clothes,
those who drove their cars,
who cared for their dogs and gardens
and worked for them, and they'll ask:
"What did you do when the poor
suffered, when tenderness
and life burned out in them?"
Apolitical intellectuals
of my sweet country,
you will not be able to answer.
A vulture of silence
will eat your gut.
Your own misery
will pick at your soul.
And you will be mute in your shame.**

Castillo

Amerikanske Billeder

Et lærestykke om undertrykkelse og smerte

*Et undertrykkelsesmønsters forløb gennem 30 år
- iagttaget og fotograferet af Jacob Holdt*

ELSKER DU MENNESKET?

Mennesket kom imod mig –
slæbende tungt –
i vejen bag det
slimede spor
af løgn, af vædskende sår -.
En røst rungede: - Elsker du mennesket?
Nej! Sa jeg – jeg kan ikke.
Elsk! Sa stemmen.

Mennesket kom –
nærmere – krybende –
savlende af lyst –
med fluer og utøj
i bugens vunder.
Og røsten hamrede:
- Elsker du mennesket?
Nej! Sa jeg.
Elsk! Sa stemmen.

Nærmere – langsomt nærmere –
tomme for tomme –

stanken tog til
af løgnens tusinde syger –
og røsten truede:
- Elsker du mennesket?
- Nej – jeg elsker ikke!
- Elsk! Sa stemmen.

Da rejste mennesket sig –
og det rakte sine hænder imod mig,
og se: naglegabene vædskede rødt –
til skulderen var de nøgne arme
dækkede af syndens sorte sår –
og mennesket lo:
- Således har Gud elsket -!

Der faldt et bind fra mine øjne –
og jeg råbte:
- Menneske – jeg elsker dig!

Og min mund var fuld af blod –
af menneskers blod.

Nis Petersen

www.american-pictures.com

jacob@holdt.us - [facebook.com/Jacob.Holdt.public](https://www.facebook.com/Jacob.Holdt.public) Booking: Tlf. 38-481555 booking@arte.dk
Jacob Holdt, Gernersgade 63, 1319 København K. Tlf. 33-124412 Mobil: 20-324412